

СЕРТИФІКАТ

№ ADV-240145-OLA dated 06.03.2022

Національний
університет
"Одеська юридична
академія"

ЦЕНТР
українсько-європейського
наукового співробітництва

Грицевич Юрій Васильович

брав(ла) участь у
всеукраїнському науково-педагогічному підвищенні кваліфікації

Управління науковими та освітніми проєктами

24 січня – 6 березня 2022 року

Навчальне навантаження становить 180 годин – 6 кредитів ЄКТС

Ківалов Сергій Васильович,

доктор юридичних наук, професор, заслужений юрист України,
академік НАПрН України, академік НАПН України,
президент Національного університету "Одеська юридична академія"

Віхляев Михайло Юрійович,

доктор юридичних наук, професор, директор
Центру українсько-європейського наукового співробітництва

Національний університет
«Одеська юридична
академія»

ЦЕНТР
українсько-європейського
наукового співробітництва

Центр українсько-
європейського наукового
співробітництва

Всеукраїнське науково-педагогічне
підвищення кваліфікації

**УПРАВЛІННЯ НАУКОВИМИ
ТА ОСВІТНІМИ ПРОЄКТАМИ**

24 січня – 6 березня 2022 року

Видавничий дім
«Гельветика»
2022

УДК 001.89+37.014(063)

У67

Голова організаційного комітету:

Дикий Олег Вікторович – кандидат юридичних наук, доцент, декан факультету кібербезпеки та інформаційних технологій Національного університету «Одеська юридична академія», експерт з акредитації освітніх програм Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти.

Організаційний комітет:

Горбаченко Станіслав Анатолійович – доктор економічних наук, доцент, завідувач кафедри кібербезпеки Національного університету «Одеська юридична академія»;

Пастернак Юрій Юрійович – помічник декана факультету кібербезпеки та інформаційних технологій Національного університету «Одеська юридична академія»;

Соколов Артем Вікторович – кандидат технічних наук, доцент, доцент кафедри кібербезпеки Національного університету «Одеська юридична академія».

Управління науковими та освітніми проєктами : матеріали всеукраїнського науково-педагогічного підвищення кваліфікації, 24 січня – 6 березня 2022 року. – Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2022. – 328 с.

ISBN 978-966-992-757-6

У збірнику представлено матеріали всеукраїнського науково-педагогічного підвищення кваліфікації «Управління науковими та освітніми проєктами» (24 січня – 6 березня 2022 року).

УДК 001.89+37.014(063)

© Національний університет «Одеська юридична академія» 2022

ISBN 978-966-992-757-6

© Центр українсько-європейського наукового співробітництва, 2022

ЗМІСТ

Особливості та актуалізація наукових та освітніх проєктів у контексті галузі публічного управління та адміністрування	
Багрім О. А.	11
Особливості «впливу» ініціаторів та стейкхолдерів на формування та удосконалення ОПП у ЗВО зі специфічними умовами навчання, які здійснюють підготовку поліцейських	
Басиста І. В.	13
Щодо сутності професійної компетентності викладача вищого навчального закладу	
Білянська Н. В.	17
Впровадження компетентнісного підходу при вивченні дисциплін природничо-математичного циклу	
Бірюкова Т. В.	20
Верховенство права та незалежність суддів у взаємодії органів судової влади й громадянського суспільства	
Бліхар М. М.	22
Вплив блогосфери на реалізацію муніципальних та соціальних проєктів	
Боженко А. Л.	25
Forms and methods of practical training at higher educational institutions	
Boichuk A. P., Khomyshyn O. M.	27
Професійна спрямованість виховної роботи в педагогічному університеті як ознака якості освіти	
Борисенко Н.О.	31
Окремі питання запровадження дуальної форми навчання в сучасній юридичній освіті України	
Боровська І. А.	34
Адміністративна відповідальність за порушення карантинних правил на українських землях у складі Російської імперії: історичний вимір	
Бурченко Ю. В.	39
Психолого-педагогічний супровід розвитку інноваційного потенціалу педагогів закладів освіти	
Варгата О. В.	41
Використання освітнього проєктування у процесі професійної підготовки майбутніх вчителів початкових класів	
Варяниця Л. О.	45

Інноваційні технології іншомовної підготовки студентів ЗВО	
Василенко О. В.	49
Соціально-реабілітаційна складова професійної підготовки студентів соціономічних спеціальностей	
Васильєва-Халатникова М. О.	52
Інформаційні технології комп'ютерно-орієнтованих систем дистанційного навчання в ракурсі проектної діяльності	
Веселовська Г. В.	56
Особливості розвитку та перспективи фінансової грамотності в Україні	
Власенко Я. В.	60
Завдання дисципліни «Теорія і практика перекладу»	
Ворова Т. П.	62
Флеш-практики формувального оцінювання в реалізації індивідуальної освітньої траєкторії здобувача освіти	
Ворожбіт-Горбатюк В. В.	64
Освітній проєкт «вихователь безпеки»: перспективи реалізації	
Гаврилова К. Ю.	67
Application of project-based method in formation of foreign language communicative competence of future engineers	
Halatsyn K. O., Feshchuk A. M., Yaroshenko O. L.	70
Інноваційні технології розвитку професійних умінь та навичок для забезпечення освітньої діяльності у ІФНМУ	
Гаморак Г. П.	73
Підвищення ефективності самостійної роботи здобувачів вищої освіти	
Гіпська Т. П.	75
Advantages of distance education of English at higher educational establishments	
Нлукhovska M. S.	77
Educational technologies for distance learning: review, analysis and prospects	
Нолук О. Р.	79
Сучасний стан організації навчання дорослих у системі публічного управління України	
Гончарук Н. Т.	83
До питання коучингу в освітній сфері	
Горбач О. В.	88

Метод проєктів як засіб формування предметної та ключових компетентностей на уроках української мови Грицевич Ю. В.	90
Семантико-когнітивне вивчення концепту <i>розумова діяльність</i> Гром О. І.	94
Актуальність упровадження наукових та освітніх проєктів в освітній процес підготовки здобувачів вищої освіти спеціальності 035 «Філологія» Демченко Н. Д., Чала А. Г.	97
Освітні тренди в стратегіях цифровізації суспільства Денисюк Ж. З.	99
Профорієнтація як засіб самовизначення абітурієнта Деркач О. Г.	102
Практична підготовка здобувачів вищої освіти зі спеціальностей «Харчові технології» та «Готельно-ресторанна справа» як фактор підвищення професійної компетентності Дзюба Н. А.	105
Сучасні проблеми розвитку інклюзивної освіти в Україні Дзюрах Ю. М.	108
Особливості міжнародної освітньої програми «Erasmus Mundus» на рівні магістра Дмитрієв І. А.	111
Можливості Erasmus for Young Entrepreneurs як програми розвитку підприємницьких компетенцій Дмитрієва О. І.	113
Проектування як технологія наукового дослідження Докучасва В. В.	115
Деякі аспекти міжнародного наукового співробітництва України Дорогих О. М.	117
Кібербезпека учасників освітнього процесу в умовах дистанційного і змішаного навчання Доценко С. О.	120
Кібербезпека – одна із складових морально-психологічного забезпечення військового виховання молоді Дунаєнко Т. І.	123
Реалізація проєктів освітніх програм – поєднання вимог, бажань, досвіду, перспектив та можливостей зацікавлених сторін Дядя С. І.	126

МЕТОД ПРОЄКТІВ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ПРЕДМЕТНОЇ ТА КЛЮЧОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Грицевич Ю. В.

*кандидат філологічних наук,
старший викладач кафедри історії та культури української мови
Волинський національний університет імені Лесі Українки
м. Луцьк, Україна*

Аналіз і синтез наукових студій показує, що навчальний процес тепер усе частіше називають компетентнісним [1–2; 7], а отже, зорієнтованим не тільки на засвоєння визначеного обсягу матеріалу, а й на пізнання життєвих ситуацій, у яких ці знання знадобляться при виконанні різних соціальних ролей. Успішна особистість у сучасному інформаційному суспільстві з його переорієнтацією зі знаннєвого пріоритету в навчанні на компетентнісний – це передусім мовна особистість, яка здатна яскраво зарепрезентувати себе виражальними засобами мови в професійно важливих і побутових ситуаціях. Адже твердження *scientia est potentia справедливо лише за умови, якщо особа вміє застосовувати набуті знання та вміння на практиці*.

Як можна прочитати в Пояснювальній записці до чинної програми з української мови для 10–11 класів (рівень стандарту), завдання курсу полягає в тому, щоб «підготувати старшокласників до використання мовних ресурсів в усіх ланках виробничої та невиробничої сфери; сформувати в них уміння й навички доцільного використання мовних засобів у різних життєвих ситуаціях із дотриманням українського мовленнєвого етикету; виховувати в старшокласників шанобливе ставлення до української мови як до державної; створити умови для свідомого опанування учнями міцних знань про українську мову (її лексичний склад, граматичну будову, текстотворчі ресурси як основи для формування мовних і мовленнєвих умінь і навичок); виробити в старшокласників потребу в постійному вдосконаленні рівня знань, культури мовлення» [8]. Конкретних прогнозованих результатів навчально-виховного процесу в контексті мовної освіти можна досягти з використанням своєрідної проміжної ланки між мовознавчою наукою та лінгводидактикою – методу проєктів.

Нам імпонує думка М. Ю. Кадемії, яка визначає метод проєктів як певну сукупність навчально-виробничих прийомів, що дозволяють вирішити ту чи ту проблему в результаті самостійних дій учнів із обов'язковою презентацією цих результатів; метод проєктів як педагогічна технологія – це технологія, яка містить сукупність

дослідницьких, пошукових, проблемних методів, творчих за самою суттю [6].

Специфіка кожного навчального предмету передбачає конкретизацію готового проєкту як кінцевого освітнього продукту. На уроках української мови відповідно до суті методу проєктів такими результатами навчально-пізнавальної діяльності учнів можуть бути: тематичний збірник текстів для диктантів або переказів, укладений словник (термінологічний, тлумачний тощо), випуск журналу або газети-стіннівки, репортаж, інформаційна програма, інтерв'ю, розробка стікерпаків, створена сторінка на сайті чи в соціальній мережі, електронний буклет, фотовиставка, інтерактивний плакат тощо.

Спіраючись на теорію навчання української мови і методику викладання, пропонуємо деякі взірці конкретних завдань, проблематика яких дає імпульс для організації проєктної діяльності учнів.

<i>Клас. Зміст програмового матеріалу</i>	<i>Проектне завдання</i>
10 клас Лексикографія. Сучасні лексикографічні джерела: словники, довідкова література (у тому числі на електронних носіях).	Об'єднайтеся в групи й підготуйте фрагмент уявної телепередачі до 10 хвилин на тему «Не бійтесь заглядати у словник...» / «А хтось же вас народжував, слова...» / «Слово про Слово».
6 клас Групи слів за вживанням: загальноживані й стилістично забарвлені слова, діалектні слова.	Підготуйте стінгазету «15 діалектів: із них один – твій» про лексичне розмаїття одного з територіальних діалектів української мови (західнополіського, лемківського, гуцульського, бойківського, слобожанського, надсянського, середньополіського, волинського тощо).
10 клас Орфограма. Орфографічна помилка. Принципи української орфографії.	Об'єднайтеся в невеличкі групи, кожна з яких має придумати гру (вікторину, естафету, гру з м'ячем, комп'ютерну гру, лото, брейн-ринг тощо) на тему «Проект про «Проект»: Правопис 2019». Зрозуміло й лаконічно опишіть для однокласників правила гри.
10 клас <i>Урок мовленнєвого розвитку.</i> Ефективність мовлення. Стратегія і тактика мовленнєвої	1. Чи знали Ви, що до 65 років людина в середньому встигає подивитися 2 мільйони рекламних роликів. Щорічно в світі на рекламу витрачається більше \$ 500 мільярдів. Слово <i>реклама</i> походженням сягає латинського дієслова <i>reclamo</i> , що означає

<p>поведінки. Комунікативний намір. Мовленнєвий вчинок. Мовленнєва подія.</p>	<p>«вигукую, кличу». Через французький вплив (фр. <i>reclame</i>) ця лексема прийшла в українську мову і зараз ми використовуємо термін «реклама», який означає поширення відомостей про кого-небудь, про щось із метою популяризації.</p> <p>Завдання: Дотримуючись основних вимог до оформлення реклами (лаконічність, оригінальність, яскравість, нестандартність), створіть телевізійну соціальну рекламу чи рекламу для журналу на одну з актуальних, на вашу думку, для підлітків проблем.</p>
<p>10 клас Практична риторика. Суперечка як вид комунікації. Різновиди суперечки. Правила ведення суперечки. Аргументи й докази. Полемічні прийоми. Мистецтво відповідати на запитання.</p>	<p>Підготуйтеся до проведення конкурсу з ораторського мистецтва «Заговори, щоб я тебе побачив», під час якого потрібно виступити з короткою промовою на одну з тем, що були запропоновані учасникам ЗНО з української мови і літератури в різні роки: «<i>Поразка – це наука, ніяка перемога так не вчить</i>», «Як стереотипи впливають на життя людини?», «<i>Як можна бути патріотом, живучи поза межами своєї країни?</i>», «<i>Наскільки людині варто дослухатися до думки оточення про неї?</i>», «<i>До кого ж приходять успіх у житті?</i>».</p> <p>Дотримуйтеся вимог, які висувають до учасників ЗНО: сформулюйте тезу, наведіть два переконливі аргументи, що найкраще підтвердять Вашу думку, проілюструйте один із аргументів подією з історії чи суспільно-політичного життя або випадком із власного життя, а інший – прикладом з мистецтва (художньої літератури чи інших видів мистецтва), сформулюйте висновок.</p>
<p>10 клас Орфографічна норма.</p>	<p>Підготуйте інформацію для розділу мовознавчого сайту «Мова: UA», яким користуються українські школярі під час підготовки до ЗНО, на тему «Написання слів іншомовного походження. Правило «дев'ятки». Обдумайте зручність навігації, графіку вебсайту, підготуйтеся продемонструвати вчителю та однокласникам декілька вебсторінок сайту.</p>
<p>11 клас Риторика як наука й мистецтво слова. Види ораторського мистецтва за метою висловлення: інформувальні,</p>	<p>Проаналізуйте логотипи (герби) університетів Вашого міста або тих, які Ви розглядаєте як потенційні місця для подальшого здобуття вищої освіти. Який із логотипів і чому найбільше Вам сподобався? Створіть власний логотип і презентуйте його уявній конкурсній університетській комісії.</p>

<p>переконувальні, розважальні. Композиція ораторського виступу. Особливості побудови вступу, основної частини, закінчення. Добір аргументів і способів активізації мислення та емоційно-почуттєвої діяльності аудиторії. Мовні засоби оформлення тексту ораторського виступу залежно від мети спілкування й адресата мовлення. Спілкування з аудиторією як творчий процес. Прийоми встановлення і збереження контакту з аудиторією. Техніка мовлення. Тональність виступу.</p>	<p style="text-align: center;">Приклад:</p> <p style="text-align: center;">Логотип ВНУ імені Лесі Українки (м. Луцьк)</p> <p style="text-align: center;">Логотип ЛНТУ (м. Луцьк)</p> <p style="text-align: center;">Логотип ЧНУ імені Юрія Федьковича (м. Чернівці)</p>
---	---

Отже, метод проєктів із багатовекторністю його застосування цілком задовільняє освітні потреби здобувачів, допомагає формувати компетентних мовців, які вільно сприймають, інтерпретують чи створюють власне висловлення, виправдано добирають мовні засоби відповідно до ситуації спілкування, грамотно формулюють думку, прогнозують вплив сказаного на реципієнтів, знають правила ефективної комунікації, дискутують, обстоюють свої переконання, ініціюють спілкування і беруть у ньому активну участь.

Література:

1. Бондаренко Н. Методи навчання української мови крізь призму компетентнісного підходу. *Дивослово*. 2013. № 12. С. 2–7.
2. Ванівська О. Проєктна технологія в системі компетентнісної освіти. *Молодь і ринок*. 2014. № 1. С. 62–66.

3. Заболотний О. В. Українська мова (рівень стандарту) : підруч. для 11-го кл. закл. заг. серед. освіти / Олександр Заболотний, Віктор Заболотний. Київ : Генеза, 2019. 240 с.

4. Заболотний О. В. Українська мова : підруч. для 8-го кл. закл. заг. серед. освіти / Олександр Заболотний, Віктор Заболотний. 2-ге вид., переробл. Київ : Генеза, 2021. 224 с.

5. Заболотний О. В. Українська мова : підруч. для 7-го кл. закл. заг. серед. освіти / Олександр Заболотний, Віктор Заболотний. Київ : Генеза, 2015. 256 с.

6. Кадемія М. Ю. Використання активних форм навчання в підготовці кваліфікованих працівників. *Матеріали ІХ Міжнар. наук.-практ. конф. «Гуманізм та освіта» (10–12 червня 2008 р.)*. URL: <http://conf.vntu.edu.ua/humed/> (Дата звернення: 05.02.2022).

7. *Методика компетентнісно орієнтованого навчання української мови учнів ліцею на рівні стандарту : методичний посібник.* / О. Горошкіна, Н. Бондаренко, Л. Попова. Київ : КОНВІ ПРІНТ, 2020. 128 с.

8. Навчальні програми для 10-11 класів. Українська мова. Рівень стандарту. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/navchalni-programi-dlya-10-11-klasiv> (Дата звернення: 22.02.2022).

СЕМАНТИКО-КОГНІТИВНЕ ВИВЧЕННЯ КОНЦЕПТУ РОЗУМОВА ДІЯЛЬНІСТЬ

Гром О. І.

викладач кафедри англійської філології

факультету іноземної філології

Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова

м. Київ, Україна

Науковці завжди, з давніх-давен звертали свою увагу на когнітивні методи дослідження. На думку, К. Ланело та А. Арно можливість говоріння відбувається, завдяки, імпульсу-ідеї, заперечуючи, будь-яку, мисленнєву діяльність та вивчали мовні процеси однобічно, вибірково. Проте античні філософи доводили думку про існування логіки у процесах зародження мовлення та в основі мови, зокрема. У нашому сьогоденні вагомим домінантом вважають принцип антропоцентризму, який розглядають провідним принципом парадигми даної науки. Питання взаємодії мови та індивіда спричинилися новітньою